

ANUL XXI. (Seria II.)

Mercuri, 8. Mai n. (25 Aprilie v.) 1901.

Nr. 8.

Apare la 1 și 15 a fie-cărei luni st. n.
în Arad.

Proprietar-editor: Dr. Ioan Suciu.
Redactor-responsabil: Nicu Stejărel.

Prețul abonamentului:
Pe 1 an 6 coroane.
Pe jum. de an: 3 coroane.

La situație!

(Nu vă speriați: e un singur articol.)

Și minunea acésta numai colaboratorii acestui valoros organ o pot face: să mântue situația și s-o lămuréscă într'un singur articol! Veneratului coleg Aurel Desubtâmpa i-ar fi trebuit o lună, și o serie de cel puțin 25 articole. Ș'atunci însă nu s-o clarifice, ci s-o încurec.

De ce? Inteligenții nostri cititori vor ghici desigur. Nimic mai ușor de cât să știți ce-i lipsește lui Moș Aurel.

Să nu sporim însă vorba, ci *ad-rem!*

Politicește adică situația e mai limpede de cum era nainte cu două săptămâni. Și cine a deslegat nodul gordian? Cinc, dacă nu tot si-reacii de „autorisați“! Ei s'au executat adică, orî mai bine: au *executat* pe venerabilii lor presidenti, vicepresidenti și pe membrii (dacă sunt!) mai rău de cât i-ar fi recomandat „Tribuna Poporului“ . . . Negru pe alb, „Tribuna“ a avut curagiul să scrie că „politica merge din zi în zi tot mai rău“, anume din cauza „lipsei de conducători adevérați“ . . .

Ni se scrie, că citind „venerabilul“ acesti declarațiuni în organul său, a alergat îndată la redacție, unde a certat aspru pe onorații mi-

norî cari au schimbat se vede érași *materialul*: au tipărit, desigur, articole cari erau destinate să apară în „Telegraful“ . . . Simpaticul director l'a asigurat însă, că nu s'a făcut nici o încurcătura, ci articolele acestea au sosit cu posta, d'adrechtul pe adresa „autorisatei“, într'o cuvertă mare galbenă . . . Autorul este un aderent neclintit al programului național „și Vă cunéște — spunea directorul — foarte bine, ilustrissime, domnule president.“

În fața acestor argumente puternice, presidentul s'a întors mulțumit acasă și a învitat chiar și la o partidă de șah pe directorul, care, ca să-i procure plăcere „betrânului“, s'a lăsat bătut de vre-o cincî ori.

Directorul „Telegrafului“ își ride însă în pumni . . . Adevérat, că articoliî cu pozna, i-au sosit „autorisatei“ *d'adrechtul*. I-au trimis însă fostul director al „autorisatei“, azi director al organului mitropolitan, care acum îi și reproduce, ca să-l combată pe „venerabilul“ său de erî, arătând că acesta susține pasivitatea numai pentru-că nu e harnic de nimic, ér responsabilitatea d'asemeni i-o pune tótă în cărcă, deóre-cc el se încapăinécă și azi a se socoti un fel de Por-împérat al Ardealului.



Vorba e însă că Românii s'au lămurit acum.

*

Și *bisericește*, senzația ni-au dat-o tot Sibieni, și anume cei de legea ortodoxă. E vorba de Sinod, unde discuțiunile ajunseseră la un grad cât să fierbă apa. S'au pomenit — vorba „Telegrafului“ — vii și morții . . . Ear arhiepiscopul, într'o chestie finanțiară — la desbaterea asupra pensiilor preotești — ca să-l dea gata pe d. Partenie, a înșinat vot separat. Ca să nu rămână chiar singur, ca un păstor fără oi, i s'au mai alăturat și Ilarion, cel prea cuvios, și Vichi, presidentul celor mai multe reuniuni. Mitropolitul li s'a și arătat recunoscător: lui Ilarion i-a promis și a doua oră, dar acum negreșit, că-l face episcop, dacă nu la Arad, apoi la Timișoara de bună-sămă, s'a înțeles deja și cu Ardeleanu, zis Napoleon. Lui Vichi i-a propus să lase burlăcia și să între în tagma călugărească: îi rezervă locul lui Ilarion!

*

La Arad s'a întâmplat o adevărată minune, un lucru ce nu s'a mai petrecut de când avem autonomie: sinod fără nici o *ilustritate*! A lipsit adică și Babeș vorbărețul, și Mocsonyi tăcutul, și Gáll magnatul. Avem însă pe doctorul Ștrocală, pe care dacă cercul Lipovei îl va mai alege și în altă sesiune, apoi nu va lipsi dintre atâția venerabili și un element hazliu . . . Făcut-a, Dómne, zelosul nou ales, interpelări fără nici o noimă și ca urmă să rămână și în Sinod că a trăit un Ștrocală a propus ca *stante pede* profesorilor să li se mărască léla, că „altfel din ce să-și țină familia numerosă și cine să ne învețe pruncii“ . . . Nota bene: profesorii, cari cerú sporirea salariului, tocmai așa au familie numerosă, după cum are dr. Ștrocală — prunc! Ce și-a zis însă alesul lui Hamsea: „deaia sunt în Sinod, să vorbesc. Și fiind-că toți vorbesc la ce se pricep, eu s-o iau peste câmp, că altfel nici n'au să-mi pomenescă numele“ . . . Ér lui Ștrocală atâta-i e vieța: să-și vadă numele „cipărit“.

*

Pe când în biserica națională ortodoxă se lucră sub scutul constituționalismului, doctorii

dela „Unirea“ combat pentru — *papalitate*. Se vede că domnișorii cari au fost pela Roma, n'au venit acasă înșpirați de *Roma*, ci pur și simplu numai de sêrutarea sfântului papuc . . . Dómne, iartă-i!

Stan Urzică.



Popa Bontilă.



„Unirea“ se plânge că la împărțirea ajutorului de stat guvernul s'a luat nu după recomandările mitropolitului, ci după ale — solgăbiraelor . . . Se respiătesc deci nu serviciile bisericesci, ci se arvunăză suflete.

Știți ce învățatură trage însă d'aici „Unirea“ ?

Departa d'a milita cel puțin pentru pace între frați, ea propagă papistașismul! Prin ochelarii aduși dela „propaganda fide“, înțelepții dela Blaj nu ved scăparea de cât în papalitate . . . Nu ved că sunt osândiți să balanseze între Vatican și bunavoința solgăbiraelor! Ear pe ortodocși, cari totuși au garanție în autonomie, îi presintă ca scăpătați, tocmai din cauza dreptului lor autonom bisericesc.

Cum nu se deșteptă odată Bărnuțiu?!

„Micul Lexicon Enciclopedicat.“

Albina — un insect mare, care produce dulce — dividendă.

Apa — Venin înfiorător pentru cei ce șampanisească.

Astra — o oaie nevinovată, din care se face lână de Astrahan.

Bani — Testimoniul de maturitate pentru trecerea socială.

Buceci — un munte înalt, peste care poți trece, dacă ai noroc, prin vama cucului dela Bran la — Academiă.

Burtă-verde — o parte din corpul direcțiunii băncilor din București.

Călindar — ceva ce 'și fac mulți oameni din capul propriu.

Curte — (din Franț. la cour) singura proprietate a tinerilor fără casă și masă.

Dolce Farniente — o medalie pentru merite pasive politice.

Caî verzî — (pe păreți) o particularitate de a vedea a Ungurului, când e vorba de Român.

Cârțan — curier biped între Roma și Sibii.

Catedrală — biserică pompoasă în Sibii — cu turnuri înalte, de a căror umbră nu se vede însăși biserica.

Dâca — o calitate atavistă a Românului. Se derivă probabil dela Dac; de aci Dâco-romanism (vezi: Caî verzî.)

Diurnist — deputat dela Dumineca Tomii până la finea Sinodului.

Elefterescu — om care are lefteria de a plagia predică ocașional șterpelite.

Evreu — Ungur timbrat.

Filoxeră (reală și ideală) — un parazit, care năpăstuieste vii și frumoase aspirații naționale.

Fumurî — aș de regulă oamenii, cari n'au nică cu ce face foc în casă, necât schintei în ceafă.

Mocan — om fin, căruia îi place traiul bun. Nu lucrează nimic și bea cafea mocca.

Noroc — fără bani nu există. De aci vorba Românului „Noroc și bani“

Papuc (Folcloristică) — a sta sub el este nu tocmai virtuos, dar adese consult.

Revolver — o armă cu repetiție, făcută din hârtie și tipărită fără redactor responsabil.

Rugină — Precipitat ce se pune pe ideile multora.

Telegraf — o invenție, care transmite știri politice cu o întârziere regulată de 2 și mai multe zile.



Traduceri sublime.

(Din tesa aspirantului de Academiă Teodosiu Picioiea.)

Si non e vero, e ben trovato.

Să nu ne vărue pentr'o fată.

Tempi passati.

Timpul păsutului.

Vis major

Visul maiorului.



În Mănăstire.

Pe când încă nu erau mănăstirile ortodoxe întocmite astfel, ca prepoziții să-și ospeteze acolo numai așerătorii și „Schreib-Moritz-ii“ lor, a fost unde a fost o mănăstire, în care trăiau trei călugări cu evlaviosul lor igumen d'impune.

Fratele Macarie, unul dintre călugări, avea datina, de nu observa regulele buneii cuviințe la masă, în special, când se aducea pește, pentru că lui peștele prăjit nespuse îi plăcea.

„Să mă iertați, fraților“ — zicea — și scoate și din naintea igumenului aproape toate bucașile de pește.

Prepositul, înțeles cu ceialalți frați, a decis să-l aducă la reson.

La proxima ocașione se pregătește iar pește, pe care bucătariul, la ordin secret, îl tăiașe numai în trei părți. Macarie se aruncă asupra peștelui adus.

„Stai“ — zice — prepositul, numai acela va lua din pește, care va zice un stih cuvenit din Sîta Scriptură. Și îndată și începe:

„În capul cărții așa este scris!“ — și scoate capul peștelui.

Iute continuă primul călugăr:

„În coasta lui împuns'au sulita“ — și ia bucata din mijloc.

„Coada șerpelui în pustiu a fost străpunsă și sfărâmată“ — grăbește a cita al doilea frate scoțând bucata din urmă, coada peștelui.

Macarie stă surprins pe moment, dar numai pe un moment, căci în clipa următoare spune și el stihul :

„Stropi-mă-voiă cu Isop și mă voiă curăți“
— și luând blidul, în care numai zama piperată mai remase, o aruncă în ochii fraților și ai prepositului, zicând :

„Continuați !

„Spăla-mă-voiă . . .

Moise.

Servitoare modernă.



— Ce faci, tu Marie?

— Eă, îmi curăț cizmele, că diseră avem jur-es !

Poreclirea Jidanilor.

— Anecdota. —

Știți, de mult, pe la'nceput,

Jidani:-un nume-au avut.

Dar umblând ei mult prin lume,

Văzu-au că două nune
Au creștinii pe pământ.
S'au pus dar și ei la vînd,
Și-au rugat pe Sîn-Petru
Să le fie „cunétru!“
Sîn-Petru s'a angajat
Și pe toți i-a „botezat.“
Dăr fiind el om cumințe,
Nu le-a dat numele 'n cinste.
Ci pe plată A luat
Dela cine cât i-a dat.
Cel ce aur mult avea,
„Goldmann, Goldstein.“ se numea :
Cel ce argint i-a cîstit,
„Silbermann“ s'a poreciit ;
Cel cu lemn și cu peatră
„Holzstein“ s'a numit pe dată.
Și așa ia fie care
Îi acăța în spinare
O poreclă potrivită
După cinstea oferită.
Dar iată și-un păcătoș
Vine amărit, pe jos
Și cu mare năcaz spune,
Că n'are bani pentru nume.
— „Ai avut bani o granadă,
Ce-ai făcut?“ Sîn-Petru întrebă.
— „Duminecă, Lună și Marți,
Am jucat cărți -- pîn'la : „Schwartz“
Sîn-Petru din grai grai :
— „Cât veș trăi „Schwartz“ sô fi,
Și-acum-la dracu d'acî !“

V. Fuste.

Cum vorbește Ștrocală.

Sunt pretingi bărbați culti, cari fără să știe de cât a poci limba română, se vîră și ei prin diferite corporațiuni. Ba au încă și mîncărime de limbă.

Un asemenea exemplar este și doctorul Ștrocală, care a procurat de altfel multă veselie venerabililor din sinodul aradan.

Éta în ce „stil“ vorbește dr. Ștrocală :

„Venerabile Sinodăș !

Precumcă cum stă situațiunea *fundului* respectiv despre caric referéză stîmatul referintye, se vedgye. Jo nu mis însă dipotat de cât numai de amu, deși am tot candidat : s-o ales însă tot indivizi ca atari cari nu și-au întăles dătorința vizavi de năciune și sistemul d'amu a luerat și el cu foc și sabie să mă trântyéscă. Dă aceea rog să mi se dea desluciri în canză. Sânt tótye hărățiile în regulă și cum creșcie *fundul* (risete) . . . Mă rog de iertare, ce vé ridgyeți, aieste-s lucruri serióse, căci este vorba de averea bisericéscă,

de fundurile noastre (er risete). Mă rog de iertare, domnule episcoape! Am ori nu dreptul să vorbesc, că văd că d. Russu să rîdgye gye minye. (ridicînd vocea). D'a fityea rizi, că eu am dreptul să vorbesc, de aceea mi-s trîmis aici cu sila de alegători (ilaritate), cari vor să știe că cum stă triaba cu pămînturile dela Checheș. Eacă că-i aici și d-l prota: spună Preasfinția sa, dacă ômenyîi nu cer pămînt și io vreau să știu tréba cu licitația: fost-a ia publică, ca să pótă licita și cei sêraci cari n'au bani, dară le trebue pămînt, ori tréba, mă rog de iertare, s'a petrecut așa, „suba alatt“, cum se zice în graiul obiciunuit? Că io altfel nu iau la cunoscînță referéda.“

Socotim că este destul atîta, ca gustare, din „prestările“ intelectuale (?) ale d-lui doctor.

Cei sêraci cu duhul sunt norocoși în tóte: eî trec la nemurire și cu vorbiri cari pe ômenii cumînți i-ar face de rîs.

Lipovanu.

Dascălul PAMPU.



Trebue că este o mistificație la mijloc: „Tribuna Poporului“ scrie anume, că peste protestul celor 14 deputați cari ar fi dorit să-l vadă vicar la Oradia pe Hamsea, Sinodul aradan a trecut *unanim* la ordinea zilei. Din atîtea „neamuri“ nu s'a găsit unul singur să combată pe Oncu și să susțină cele cuprinse în protest . . . Nici chiar dr. Ștrocală nu și-a ridicat cuvîntul

ci toți căți subscriseseră, u a tăcut ca cineva în cucuruz.

Eî heî! De ce nu primesc schismaticii nostru frați pe Cicio al nostru ca avocat în daraverile bisericești?! Atunci să fi vîzut dispută înteresantă!

Rușine, că ortodocșii fug de lumină și li-e frică de calul troian în cetate!

TANDA ȘI MANDA.



T. Am auzit, că pe la voi se *pocăiesc* oame-nii, doar nu te-ai pocăit și tu?

M. De *căit* mă căesc destul, dar d'aceea tot nu mă voiî face *pocăit*.

T. Și pentru-ce te căești?

M. Pentru-că am fost prost. Am consimțit și cu votarea *plății de Archiereu* pe seama Preacuviosului Comănac. Când colo, *plata se ia*, dar *Archiereu* ca în palmă!

T. Vezi măi, că ești pocăit din fire. Doar numai pocăiții aî în tot satul câte un vlădic — fără diecesă.

M. Bine zici. M'a scăpat însă P. C. Comănac de pocăința. El nu prea se rupe după „*titlu*“, bine că are „*mitlu*“ — plata mărită. . . .

Ce e de necrezut ?

Ca „Tribuna“ să laude pe vicarul Mangra și să certe pe archimandritul Hamsea;

ca „Gazetei“ să-i convină când se amintește, că a fost subvenționată cu câte o sutuță din lada mănăstirii Bodrogului;

ca Bașpavelea să fi mers la gară într-o întâmpinarea festivă a avocatului Coma, sosit din Italia.



Din memoriile cuconășului Evghenie.

(Foarte instructive.)

București, Vineri, 12 Jan. 1895.

Parale tot nu's. Dar am idei mântuitoare.

Întru la Metropol și cer un soupé. Mă satur bine și apoi mă pun la scobirea dinților, ca să nu meargă nimic în pradă.

În fundul sălei ședea un domn într-o societate de dame tinere. Îl ia în fixaj. Chem ospătariul și îl întreb de cunoaște pe acel domn. Zice că nu.

— Griji omule, că acela e un mare defraudant. Eu sunt șeful secției de detectivi. Am să-l prind. N'ai vre-o eșire secretă, prin care să mă duc neobservat după polițiști.

— Domnule — zice ospătariul — poftiți după mine. Vă arat eu calea.

— Să grijești însă, să nu-mi scape hoțul — îi mai zic eu.

— Grija mea.

Și mă petrece sermanul ospetar pân' la stradă. Adio!

Telegrame sosite la Sinodul arădan.

Cimișoara. După pățenia de an — nu mai merg la Sinod.

Bașpavelea.

Puteapește. Ve discualific dacă nu-mi dați imediat satisfacția cavalească.

Mis-șe-mis, Babeș-mis.

Lucacreț. Eu ca membru al casei de sus, nu mă pot amesteca între cei cu sânge roșu.

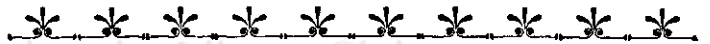
Dr. Gallușcă.

Capelnaș. Wart's nur, ihr Empörer gegen die Foenische Dinastie.

Dr. Kain Genie.

Oroade. După deruta de an a drusei-călugărite, mă aflu dispensabil, având aici în Oroade lucru mult și lucru greu.

Jonpop.



Ghicești, ce e? . . .

Ceapă degerată și'n
Oțet muiată,
Nime n'o iubește,
Tot omu-o hulește.
Rădăcină-amară, ce —
O aruncă afară.
Lapte sârbezit și om
A furisit? . . .

Dincimișoara.

Afacerea Pikler.



În afacerea Pikler toți Jidani stăteau ore cum nedumeriți: erau curioși să audă răspunsul lui Wlassics, care se bolnăvisese chiar când poporalii interpelaseră în această afacere.

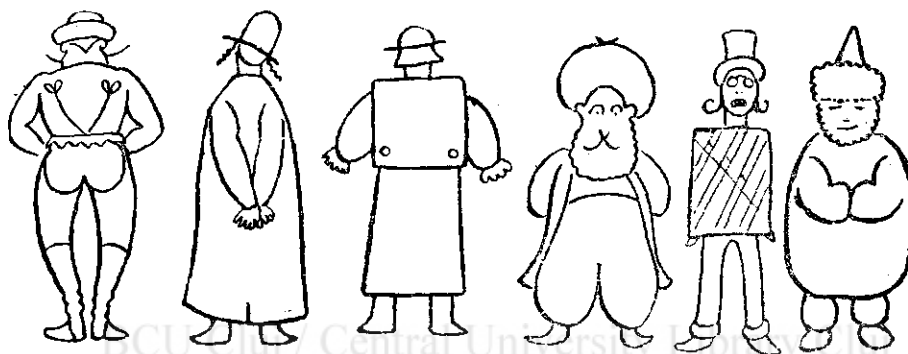
În gravurele de mai sus se poate vedea efectul ce a produs răspunsul ministrului.

Din urs — étă cum se face Jidan!



(Gravură fără explicație.)

Din desemnurile lui Puiu.



Dela Podgorie.

Paștile — strugurilor.

Copilul: Mamă, pentru-ce nu avem Lună ¹⁾ școală?

Mama: Fiind-că atunci sunt *Paștile morților*.

Copilul: Dar Paștile trecute ale cui au fost?

Mama: Acelea au fost *Paștile viilor*.

Copilul: Dacă și viile au Paști, atunci când sunt *Paștile Strugurilor?*!

¹⁾ după Dumineca Tomii.

Telegrame.

Sibiu 7 Maiu. Regele Italiei a transmis prin badea Cârțan prezidentului partidului national român ordul „*Dolce Farniente*“ *clasa I*.

Brașov 7 Maiu. Se svonește pe aici, că pe un cunoscut și mare politician român ministrul de îterne l'ar fi ridicat la rangul de *cavaler* cu predicatul de *Papălapte et Eadem*.

Ciaba, 8 Maiu. Face mare senzație, în circul Barnum, cămila furnisată la Lipova și un monstru adus dela Arad, care nu-i nici civil, nici militar, nici popă, nici călugăr, ci este expus ca „*végig szakál*“, și bea mai mult vin de cât cămila apă.

Sibiu, 8 Maiu. Aici s'a ținut o lungă conferință, la care, dacă nu ar fi vreme urită, era să vină lume enormă, din toate părțile locuite de Români.

Venerabilul president, temându-se de trognă, a însărcinat cu conducerea agendelor pe „directorul“ Zolovăstru, care asistat fiind de diplomatul Iăzărică, a deschis ședința la o masă rotundă dela Quandt. Cârțenu s'a însinuat îndată la cuvânt, protestând în fața Europei că el nu bea „zeamă nemțescă“, să-și strice rînza. Discuția s'a terminat cu concludul, primit unanim, ca badea Cârțan să bea rachiu, dar nu jidovese, ci din prunele adunate în vara trecută de neica Oswaldă.

În decursul conferinței s'au primit adrese de aderență dela Măglaș și Voniga ér Dedu s'a scuzat că n'a putut veni din cauză că infamul guvern nu-i dă bilet când cere românește.

Brașov, 8 Maiu. Moș Aurel a depus jurământ solemn că nu va mai scrie serie de articole. Mulți se indoiesc însă că își va pute ține cuvântul.

Budapesta, 8 Maiu. D. V. Babeș a descoperit, în fine, actul pe care-l caută de vre-o 30 ani, act necesar întru rezolvarea chestiei cu *procesul mănăstirilor*. Actul este însă într'un dulap mare; mai trebuie deci vreme și bani până să fie scos la lumină.

Din cauze de forță majoră, numărul acesta a întârziat cu o săptămână.
Redacția.

— Deposit de giu aeruri, ciasornice si argintării. —



Bogat asortiment de ciasornice cu pendulă, de perete și deșteptătoare

Fondat 1867. **I. Grallert și fiul** Fondat 1867.

ciasornicar și giuvaergiu

Arad, piața Andrassy Nr. 24.

Reparațiuni de tot felul de ciasornice și giuvaere se execută prompt.

 Prețurile cele mai moderate. 

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Resultat minunat!

Absint		Alaș		
Anisete	<p>Nu e mai dulce! ca lichorul de casă, pe care fiecare damă în mod ușor îl poate prepara. Prețul unei sticlute e 60 fileri. care e deajuns la prepararea unui litru de lichor fin.</p> <p>Vojtek și Weisz prăvălie de drugherie și parfumerie în ARAD.</p>	Nuci		
Benedictin		Cafea		
Chatreuse		Maraschino		
Caracao		Portocale		
Rum			Vanilie	

Mulțumire generală!



Invitare la abonament

la

„GURA SATULUI“

foie umoristică în Arad

apare la 1 și 15 a fiecărei luni st. n.

Prețul prenumerării

Pe restul anului curinte C. 4.50

Pe jumătate de an C. 3.—

Administrația.

